

ΝΟΜΟΣ 3919/2011 - ΦΕΚ 32/Α'/2.3.2011

Αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας, κατάργηση αδικαιολόγητων περιορισμών στην πρόσβαση και άσκηση επαγγελμάτων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΓΕΝΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Άρθρο 1 Αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας

1. Για την πρόσβαση σε επαγγέλματα και την άσκησή τους ισχύει η αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας (άρθρο 5 παρ.1 του Συντάγματος).

2. Οι διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας που αφορούν στην πρόσβαση και την άσκηση επαγγελμάτων επιβάλλεται να ερμηνεύονται σε αρμονία προς την αρχή της επαγγελματικής ελευθερίας και της προστασίας του ανταγωνισμού. Διατάξεις που προβλέπουν περιορισμούς στην πρόσβαση και την άσκηση επαγγελμάτων είναι στενώς ερμηνευτές.

Άρθρο 2 Κατάργηση αδικαιολόγητων περιορισμών στην πρόσβαση και την άσκηση επαγγελμάτων

1. Οι προβλεπόμενοι στην ισχύουσα νομοθεσία περιορισμοί που αφορούν στην πρόσβαση και την άσκηση επαγγελμάτων, πέραν εκείνων των επαγγελμάτων για τα οποία διαλαμβάνεται ρύθμιση στο κεφάλαιο Β' του παρόντος, καταργούνται μετά την πάροδο τεσσάρων (4) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος.

2. Ως περιορισμοί, κατά την έννοια της προηγούμενης παραγράφου, νοούνται οι εξής:

α) Η ύπαρξη, δυνάμει προβλέψεως νόμου, περιορισμένου αριθμού προσώπων τα οποία δικαιούνται να ασκήσουν το επάγγελμα σε όλη την επικράτεια ή σε ορισμένο γεωγραφικό διαμέρισμα, είτε ο αριθμός αυτός ορίζεται ευθέως είτε προσδιορίζεται εμμέσως βάσει πληθυσμιακών ή άλλων κριτηρίων και χορήγηση διοικητικής αδείας για την άσκηση του επαγγέλματος μόνο προς συμπλήρωση του αριθμού τούτου.

β) Η εξάρτηση της χορηγήσεως διοικητικής αδείας για την άσκηση επαγγέλματος από την εκτίμηση της διοικητικής αρχής ως προς την ύπαρξη πραγματικής ανάγκης προς τούτο, που θεωρείται συντρέχουσα όταν η προσφορά υπηρεσιών εκ μέρους των προσώπων που έχουν ήδη αδειοδοτηθεί για την άσκηση του επαγγέλματος δεν είναι ικανοποιητική για το κοινωνικό σύνολο, είτε καθ' όλη την επικράτεια είτε σε ορισμένο γεωγραφικό διαμέρισμα, εν όψει αφ' ενός του αριθμού των προσώπων που ασκούν το επάγγελμα και αφ' ετέρου των προς ικανοποίηση αναγκών του κοινωνικού συνόλου, ως αποδέκτη των υπηρεσιών αυτών.

γ) Η απαγόρευση για ένα πρόσωπο της ασκήσεως επαγγέλματος έξω από ορισμένο γεωγραφικό διαμέρισμα, εντός του οποίου και μόνο είναι αυτή επιτρεπτή.

δ) Η επιβολή της υπάρξεως ελάχιστων αποστάσεων μεταξύ των εγκαταστάσεων προσώπων που ασκούν το επάγγελμα.

ε) Η απαγόρευση για ένα πρόσωπο της δημιουργίας περισσότερων εγκαταστάσεων ή επαγγελματικής δραστηριοποίησης σε περισσότερες εγκαταστάσεις, σε ένα ή περισσότερα γεωγραφικά διαμερίσματα.

στ) Η πρόβλεψη αποκλειστικής δυνατότητας ή απαγόρευσης διάθεσης είδους αγαθών από ορισμένη κατηγορία επαγγελματικών εγκαταστάσεων.

ζ) Η επιβολή της ασκήσεως επαγγέλματος ή η απαγόρευση της ασκήσεώς του υπό ορισμένη ή ορισμένες εταιρικές μορφές ή ο αποκλεισμός της ασκήσεώς του υπό εταιρική μορφή, επιτρεπομένης μόνο της ατομικής ασκήσεως αυτού.

η) Η επιβολή περιορισμών σχετιζομένων με τη συμμετοχή στη σύνθεση του μετοχικού ή εταιρικού κεφαλαίου, συναπτομένων προς την ύπαρξη ή την έλλειψη ορισμένης επαγγελματικής ιδιότητας.

θ) Η επιβολή υποχρεωτικών κατώτατων τιμών ή αμοιβών για τη διάθεση αγαθών ή την προσφορά υπηρεσιών, είτε αυτές ορίζονται ευθέως είτε προσδιορίζονται εμμέσως με την εφαρμογή συντελεστή κέρδους ή με άλλο ποσοστιαίο υπολογισμό.

ι) Η επιβολή υποχρέωσης στον ασκούντα το επάγγελμα να προσφέρει μαζί με τη δική του υπηρεσία, άλλες συγκεκριμένες υπηρεσίες.

3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου εντός τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, μπορεί να αρθούν και άλλοι περιορισμοί πέραν εκείνων που ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο.

4. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών εντός τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, είναι δυνατή η θέσπιση εξαιρέσεως σε σχέση προς ορισμένο επάγγελμα από τη ρύθμιση της παραγράφου 1 και η διατήρηση σε ισχύ περιορισμού αναφερομένου στην παράγραφο 2 ή θεσπιζομένου δυνάμει της παραγράφου 3, ως έχει ή με ηπιότερη μορφή, εάν:

I. Με τον περιορισμό αυτόν επιδιώκεται η εξυπηρέτηση επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος και

II. Ο περιορισμός αυτός είναι πρόσφορο και αναγκαίο μέσο για την εξυπηρέτησή του και, από απόψεως εντάσεως της επεμβάσεως στη σφαίρα της οικονομικής ελευθερίας, τελεί σε εύλογη αναλογία προς τη σπουδαιότητα του επιδιωκόμενου να εξυπηρετηθεί επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος, και

III. Ο περιορισμός αυτός δεν εισάγει άμεσα ή έμμεσα διακρίσεις ανάλογα με την ιθαγένεια ή όσον αφορά τις επιχειρήσεις ανάλογα με την έδρα τους.

Άρθρο 3

Κατάργηση αδικαιολόγητων απαιτήσεων προηγούμενης διοικητικής άδειας για την άσκηση επαγγελμάτων

1. Η απαίτηση προηγούμενης διοικητικής άδειας για την άσκηση επαγγέλματος, πέραν εκείνων για τα οποία διαλαμβάνεται ρύθμιση στο Κεφάλαιο Β' του παρόντος, όταν η χορήγηση της άδειας αυτής συναρτάται προς την, αντικειμενικώς διαπιστούμενη κατά δεσμία αρμοδιότητα, συνδρομή νόμιμων προϋποθέσεων, παύει να ισχύει

μετά πάροδο τεσσάρων (4) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος. Από το χρονικό εκείνο σημείο και με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο επόμενο εδάφιο, το επάγγελμα ασκείται ελευθέρως μετά πάροδο τριμήνου από την αναγγελία ενάρξεως ασκήσεώς του, συνοδευόμενη από τα νόμιμα δικαιολογητικά για την πιστοποίηση της συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων, στην κατά τις ισχύουσες στο χρονικό εκείνο σημείο διατάξεις αρμόδια προς αδειοδότηση διοικητική αρχή. Η αρχή αυτή δύναται, εντός τριών (3) μηνών από τη λήψη της αναγγελίας, να απαγορεύσει την άσκηση του επαγγέλματος, στην περίπτωση που δεν συγκεντρώνονται οι νόμιμες προϋποθέσεις προς τούτο ή δεν προκύπτει η συνδρομή τους από τα υποβληθέντα στοιχεία.

Έννομες συνέπειες που προβλέπονται στο νόμο επερχόμενες ή επιβαλλόμενες με διοικητική πράξη ή δικαστική απόφαση, στην περίπτωση ασκήσεως επαγγέλματος χωρίς τη λήψη της απαιτούμενης προς τούτο διοικητικής άδειας, νοούνται μετά πάροδο τεσσάρων (4) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος, συναπτόμενες προς την έναρξη ασκήσεως επαγγέλματος χωρίς προηγούμενη αναγγελία περί τούτου στην αρμόδια διοικητική αρχή και επακόλουθη αναμονή επί τρίμηνο, καθώς και προς την άσκηση του επαγγέλματος παρά τη διατύπωση προς τούτο απαγορεύσεως από την αρμόδια διοικητική αρχή.

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών εντός τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, είναι δυνατή η θέσπιση εξαιρέσεως ως προς ορισμένο επάγγελμα από τη διάταξη της προηγούμενης παραγράφου, αν η διατήρηση του νομικού καθεστώτος της προηγούμενης διοικητικής άδειας επιβάλλεται από επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος και με την επιφύλαξη της αρχής της αναλογικότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Άρθρο 7

Μηχανικοί

1.α) Η αμοιβή των μηχανικών, για την μελέτη των έργων που αναφέρονται στο άρθρο 1 παρ. 1 του π.δ. 696/1974 (ΦΕΚ 301 Α'), καθορίζεται ελεύθερα με έγγραφη συμφωνία των συμβαλλομένων. Οι προβλεπόμενες στο προεδρικό διάταγμα τούτο ως υποχρεωτικώς ελάχιστες αμοιβές παύουν εφεξής να ισχύουν με αυτόν το χαρακτήρα. Τα ανωτέρω ισχύουν αντιστοίχως και ως προς κάθε οριζόμενη από οποιαδήποτε διάταξη νόμου ως υποχρεωτικώς ελάχιστη αμοιβή για εργασίες που αναφέρονται στο άρθρο 59 του ν.δ. της 17.7/16.8.1923, όπως το άρθρο αυτό αντικαθίσταται με την παράγραφο 10 του παρόντος άρθρου.

β) Η Δ.Ε. του Τ.Ε.Ε., όταν περιέρχεται στην αντίληψή του περίπτωση συνομολογήσεως από μηχανικό σύμβασης, της οποίας η αμοιβή φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή, τον καλεί εγγράφως να δικαιολογήσει το ύψος της, ζητώντας τις διευκρινίσεις που κρίνει σκόπιμες. Εφόσον οι εξηγήσεις του ενδιαφερομένου δεν κριθούν ικανοποιητικές, το Δ.Σ. του Τ.Ε.Ε. μπορεί να ασκεί πειθαρχική δίωξη κατά τις κείμενες διατάξεις.

2. Η σχετική σύμβαση, η οποία πρέπει να περιέχει τουλάχιστον τα στοιχεία που ορίζονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 1 του β.δ. της 30/31.5.1956 (ΦΕΚ 134 Α'), κατατίθεται από τον μηχανικό στο Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος (Τ.Ε.Ε.). Μετά την περαίωση της μελέτης, ο μηχανικός γνωστοποιεί στο Τ.Ε.Ε. τα στοιχεία που προκύπτουν από αυτήν, με βάση τα οποία υπολογίζει και καταβάλλει στο Τ.Ε.Ε. τις εισφορές και τα λοιπά δικαιώματα, όπως αυτά προβλέπονται στη νομοθεσία, είτε ως παρακρατούμενα από την αμοιβή του μηχανικού, που επεβάλλετο κατά το άρθρο 2 του β.δ. της 30/31.5.1956 να κατατίθεται στο Τ.Ε.Ε., είτε ως καταβαλλόμενα στο Τ.Ε.Ε. ως δικαιούχο ή προς απόδοση σε τρίτους δικαιούχους. Το Τ.Ε.Ε., μετά από επαλήθευση των στοιχείων και του βάσει αυτών γενόμενου υπολογισμού των εισφορών, τον οποίο οριστικοποιεί, αποδίδει στους νόμιμους δικαιούχους τις καταβαλλόμενες σε αυτό εισφορές και δικαιώματα, πέραν εκείνων που προορίζονται γι' αυτό.

3. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων ισχύουν αντιστοίχως και ως προς τον επιβλέποντα μηχανικό για τις εργασίες επίβλεψης, καθώς και τον αναλαμβάνοντα τη διοίκηση έργου.

4. Οι εισφορές υπέρ του Τ.Ε.Ε., υπέρ ασφαλιστικών ταμείων και λογαριασμών, καθώς και οι λοιπές εισφορές και δικαιώματα που προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία ότι υπολογίζονται επί της αμοιβής των μηχανικών, υπολογίζονται εφεξής επί της συμβατικής αμοιβής, εφόσον αυτή είναι μεγαλύτερη από την νόμιμη αμοιβή κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 1 του π.δ. 696/1974, όπως αντικαθίσταται με την παράγραφο 8, άλλως υπολογίζονται επί της νόμιμης αμοιβής.

Στις περιπτώσεις που οι ως άνω εισφορές προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία ότι υπολογίζονται επί της υποχρεωτικής ελάχιστης αμοιβής, υπολογίζονται εφεξής επί της νόμιμου αμοιβής.

5. Οι αναφερόμενες στο π.δ. 696/1974 «ελάχιστες αμοιβές» ή «αμοιβές» νοούνται εφεξής ως νόμιμες αμοιβές κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ίδιου διατάγματος όπως αντικαθίσταται με την παράγραφο 8 και, πέραν της λήψεως υπόψη για τον υπολογισμό νόμιμων εισφορών και δικαιωμάτων από το Τ.Ε.Ε. κατά την προηγούμενη παράγραφο, λαμβάνονται επίσης υπόψη από τα δικαστήρια κατά την εκδίκαση διαφορών από αμοιβές μηχανικών για την παροχή εργασίας σύμφωνα με τα άρθρα 677 έως 681 του Κ.Πολ.Δ., όταν δεν προκύπτει έγκυρη έγγραφη συμφωνία περί αυτών.

6. Ειδικά για την έκδοση οικοδομικών αδειών, ο προϋπολογισμός που αναφέρεται στο άρθρο 3 του π.δ. 696/ 1974 εξάγεται είτε βάσει αναλυτικού προϋπολογισμού είτε σύμφωνα με τις τιμές μονάδος που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, κατόπιν γνώμης του Τ.Ε.Ε., η οποία λαμβάνει υπόψη το κόστος κατασκευής, όπως εξάγεται από τον αντικειμενικό προσδιορισμό της αξίας των ακινήτων (άρθρο 41 του ν. 1249/1982 (ΦΕΚ 43 Α'), όπως κάθε φορά ισχύει.

7. Η παρ. 6 του άρθρου 3 του π.δ. 696/1974 καταργείται.

8. Η παρ. 1 του άρθρου 1 του π.δ. 696/1974 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Οι καθοριζόμενες με το διάταγμα αυτό αμοιβές αποτελούν τις νόμιμες αμοιβές, οι οποίες ισχύουν για την περίπτωση που δεν προκύπτει έγκυρη έγγραφη συμφωνία αμοιβής, για την εκπόνηση μελετών και τη διενέργεια επιβλέψεων - παραλαβών και εκτιμήσεων Συγκοινωνιακών, Υδραυλικών και Κτιριακών Έργων ως και Τοπογραφικών Κτηματογραφικών και Χαρτογραφικών Εργασιών, κατά τις κατωτέρω κατηγορίες ή διακρίσεις αυτών.»

9. Το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 3 του π.δ. 696/1974 καταργούνται.

10. Το άρθρο 59 του από 17.7/16.8.1923 νομοθετικού διατάγματος (ΦΕΚ 228 Α') αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 59

Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, μετά γνώμη της Διοικούσας Επιτροπής του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, εγκρίνεται κανονισμός αμοιβών των διπλωματούχων ανώτατων σχολών μηχανικών γενικά και αρχιτεκτόνων, μελών του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος, καθώς και αυτών που ασκούν τα επαγγέλματα αυτά, βάσει ειδικών διατάξεων νόμου, εν όλω ή εν μέρει. Με τον κανονισμό αυτόν καθορίζεται η νόμιμη αμοιβή για τη μελέτη, επίβλεψη, εποπτεία ή έλεγχο και παραλαβή κάθε είδους έργων ή εγκαταστάσεων, καθώς και για κάθε είδους τεχνικές γενικά εργασίες και υπηρεσίες, όπως σχεδιαγράμματα, καταμετρήσεις, γνωμοδοτήσεις, πραγματογνωμοσύνες ή αμοιβές που καταβάλλονται σε αυτούς που μετέχουν σε αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς και στους κριτές αυτών.

Μεταξύ των ως άνω έργων περιλαμβάνονται επίσης οι τοπογραφικές και κτηματογραφικές εργασίες, καθώς και οι χωροταξικές, ρυθμιστικές, πολεοδομικές και περιβαλλοντικές μελέτες.

Η αμοιβή αυτή οφείλεται, εφόσον δεν προκύπτει έγκυρη έγγραφη συμφωνία αμοιβής.»

11. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου μόνου του ν.δ. 2726/1953 (ΦΕΚ 325 Α) καταργούνται.

12. α) Επί της συμβατικώς συνομολογουμένης ή της νομίμου αμοιβής κατά τις διακρίσεις της παραγράφου 4, καταβάλλεται από τον μηχανικό υπέρ του Τ.Ε.Ε. ποσοστό 2% για τις πάσης φύσεως δαπάνες αυτού. Σε περίπτωση άρνησης, δυστροπίας ή καθυστέρησης καταβολής των αμοιβών μελετών ή επιβλέψεων από εργοδότη, μπορεί και το Τ.Ε.Ε. να επιδιώξει δικαστικώς την είσπραξη της οφειλόμενης αμοιβής, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου μέλους του Τ.Ε.Ε. ή της εταιρείας, γραφείου ή συμπράξεως γραφείων εκπονήσεως τεχνικών μελετών. Με την αίτηση πρέπει να προσδιορίζεται και το σύνολο της οφειλόμενης αμοιβής.

β) Η παρ. 4 του άρθρου μόνου του ν.δ. 2726/1953 (ΦΕΚ 325 Α') καταργείται.

13. Οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου 2 του β.δ. της 30/31.5.1956 καταργούνται.

14. Το τρίτο και το τέταρτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 2 του β.δ. της 30/31.5.1956 αντικαθίστανται ως εξής:

«Αίτημα της αγωγής θα είναι η αναγνώριση υποχρέωσης καταβολής ή η καταβολή του οφειλόμενου ποσού στο μελετητή μηχανικό. Τούτο εφαρμόζεται αναλογικά και στην περίπτωση ασφαλιστικών μέτρων.»

15. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Οικονομικών, μετά γνώμη της Διοικούσας Επιτροπής του Τ.Ε.Ε., διενεργείται κάθε αναγκαία προσαρμογή στις διατάξεις του παρόντος νόμου των διατάξεων της νομοθεσίας που διέπει την εκπόνηση μελετών ιδιωτικών έργων και τις αμοιβές των μηχανικών.

16. Η παράγραφος 8 του άρθρου 4 του ν. 3316/2005 (ΦΕΚ 42 Α) καταργείται.

17. Το τρίτο εδάφιο της περιπτώσεως β' της παρ. 9 του άρθρου 6 του ν. 3316/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η υποβληθείσα οικονομική προσφορά κατά κατηγορία μελέτης απορρίπτεται εφόσον οι ποσότητες του φυσικού αντικείμενου της προσφοράς δεν αντιστοιχούν στην προτεινόμενη τεχνική λύση.»

18. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 7 του ν.3316/2005 οι λέξεις «σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 7 και 8» αντικαθίστανται με τις λέξεις «σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 7».

19. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 10 του άρθρου 7 του ν.3316/2005 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η υποβληθείσα οικονομική προσφορά κατά κατηγορία μελέτης απορρίπτεται εφόσον οι ποσότητες του φυσικού αντικείμενου της προσφοράς δεν αντιστοιχούν στο αντικείμενο της μελέτης όπως προκύπτει από τα στοιχεία του εδαφίου β' της παραγράφου 2.»

20. Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 19 του ν. 3316/ 2005 καταργούνται.

21. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Οικονομικών, διενεργείται κάθε αναγκαία προσαρμογή του ν. 3316/2005 και των κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδοθεισών κανονιστικών πράξεων, στις διατάξεις του παρόντος νόμου.

22. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, που εκδίδεται μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, προσαρμόζονται οι διατάξεις της υπ' αριθμ. ΔΜΕΟ/α/ οικ/1161 (ΦΕΚ 1064 Β/2005)

υπουργικής απόφασης που αφορούν τη βαθμολόγηση οικονομικών προσφορών, στις διατάξεις της παρ. 8 του άρθρου 4 του ν.3316/2005, όπως αντικαθίστανται με τις διατάξεις της παραγράφου 16 του παρόντος άρθρου.